OZGURKONAKCİ.COM · LOJİSTİK REHBERİ · 47

Dış ticaret ve lojistikte dolandırıcılık

Ödeme yönlendirmeden sahte forwarder'a, sahte konşimentodan yük hırsızlığına sık görülen türler, ilk belirtileri, Türkiye'de kamuya açık doğrulama yolları ve olay anında ilk saatlerde yapılacaklar

Hazırlayan: Özgür Konakcı · Seviye: Başlangıç–Orta · Sürüm: 17 Kasım 2026

Çevrimiçi ve interaktif sürüm: **https://ozgurkonakci.com/rehber/dis-ticaret-ve-lojistikte-dolandiricilik/**

KISA CEVAP

Dış ticarette en sık karşılaşılan dolandırıcılık, ele geçirilmiş ya da taklit edilmiş bir e-postayla gelen "banka hesabımız değişti" mesajıdır (BEC). FBI'ın IC3 merkezine 2025'te bu türde 24.768 şikâyet ve yaklaşık 3,05 milyar dolar kayıp bildirildi. Korunmanın temeli, banka bilgisi değişikliklerini ve yük teslim taleplerini daha önce bildiğiniz bir telefon numarasından sesli olarak teyit etmektir. Türkiye'de bir firmanın varlığını Ticaret Sicili Gazetesi, MERSİS ve e-vergi levhasının onay koduyla; forwarder'ın yetkisini TİO yetki belgesiyle kontrol edebilirsiniz. Sahte bir ödeme fark edildiğinde ilk iş bankayı arayıp havalenin geri çağrılmasını istemek, sonra delilleri korumak ve savcılığa suç duyurusunda bulunmaktır.

Önce kısa bir not

Bu sayfa bilgilendirme amaçlıdır; hukuki görüş ya da güvenlik danışmanlığı yerine geçmez. Bir dolandırıcılık şüphesinde ilk iş bankanızı aramak, ardından hukuk danışmanınızla birlikte resmî başvuru yollarını kullanmaktır. Rakamlar kaynaklarıyla verilmiştir; öneriler yorumumuzdur ve öyle işaretlenmiştir.

Dolandırıcılık türleri tek bakışta

Dış ticarette dolandırıcılık çoğu zaman karmaşık bir siber saldırıyla değil, yanlış yere verilen güvenle başlar: tanıdık görünen bir e-postaya, gerçek gibi duran bir belgeye ya da aceleyle yapılan bir telefona. Bu sayfa satış, ödeme ve taşıma zincirinde sık görülen türleri, bunların ilk belirtilerini, Türkiye'de kamuya açık doğrulama yollarını ve olay anında yapılacakları bir araya getirir.

Sosyal medyadaki sahte hesaplar, dijital ayak izi ve sektör kuruluşlarının sahte e-posta uyarıları Güvenlik: dijital ayak izi ve dolandırıcılık bölümünde anlatılıyor; burada tekrar etmiyoruz.

Tür	Nasıl işler?	İlk belirti	İlk kontrol
Ödeme yönlendirme (BEC)	Tedarikçinin, forwarder'ın ya da müşterinin e-postası ele geçirilir veya taklit edilir; "banka hesabımız değişti" denir.	Yeni IBAN, aciliyet, alan adında küçük bir fark	Daha önce bildiğiniz numaradan sesli teyit
Sahte forwarder ya da taşıyıcı	Var olmayan ya da başka bir firmanın adını kullanan bir "nakliyeci" ön ödeme alır ya da yükü teslim alıp kaybolur.	Piyasanın çok altında fiyat, ücretsiz e-posta adresi, sicil bilgisi yok	Vergi levhası, Ticaret Sicili Gazetesi, TİO yetki belgesi
Sahte konşimento ve belge	Taşıyanın yetkilendirmediği bir konşimento, sahte bir kopya ya da tarihi veya limanı değiştirilmiş bir belge dolaşıma girer.	Taşıyanın kayıtlarıyla uyuşmayan numara, gemi ya da tarih	Konşimentoyu taşıyanın resmî kanalından doğrulama
Sahte alıcı	İlk siparişte yüksek hacim, ödeme güvencesine direnç, belgelerin ya da yükün ödemeden önce serbest bırakılması isteği.	Açık hesap ya da ödemesiz teslim ısrarı	Firma doğrulaması ve ödeme yöntemi
Sahte tedarikçi	Gerçek bir üreticinin sitesini kopyalayan ya da hiç var olmayan bir satıcı peşin ödeme ister.	Yeni açılmış alan adı, yalnız peşin ödeme, farklı unvanlı banka hesabı	Resmî sicil kaydı ve bağımsız teyit
Yük hırsızlığı ve kimlik taklidi	Gerçek bir taşıyıcının ya da aracının kimliği kullanılarak yük teslim alınır, varış yeri değiştirilir.	Son dakika şoför, plaka ya da teslim adresi değişikliği	Yükü vermeden önce ikinci bir kanaldan teyit
Sahte navlun ilanı	Yük platformlarında var olmayan yükler ilan edilir; teklif veren taşıyıcıya zararlı bağlantı ya da sahte sözleşme gönderilir.	İlan sahibinin platform dışına çekmesi, bağlantıya tıklama isteği	İlan sahibini bağımsız kaynaktan doğrulama
Yanlış beyan	Malın cinsi, miktarı ya da ağırlığı belgelerde gerçeğe aykırı gösterilir.	Fiyatla uyumsuz tanım, belgeler arasında çelişki	Fatura, çeki listesi, konşimento ve VGM tutarlılığı

Ödeme yönlendirme: "banka hesabımız değişti" e-postası

ABD Federal Soruşturma Bürosu'nun internet suçları şikâyet merkezi (IC3), iş e-postası dolandırıcılığını (business email compromise, BEC) tedarikçilerle çalışan ve düzenli olarak havale yapan işletmeleri hedefleyen bir dolandırıcılık olarak tanımlar. IC3'ün 2025 yıllık raporuna göre bu türde 24.768 şikâyet ve yaklaşık 3,05 milyar ABD doları bildirilmiş kayıp var. Bu rakamlar yalnız IC3'e yapılan bildirimleri kapsar; Türkiye için karşılaştırılabilir bir resmî istatistik bulamadık.

Dış ticarette tipik akış şöyledir:

1. Tedarikçinin, forwarder'ın ya da müşterinin e-posta hesabı ele geçirilir veya ona çok benzeyen bir alan adı açılır.
2. Yazışma bir süre sessizce izlenir; sipariş, sevkiyat ve ödeme takvimi öğrenilir.
3. Ödeme zamanı geldiğinde gerçek faturaya benzeyen bir fatura ya da "denetim nedeniyle hesabımız değişti" diyen bir yazı gelir.
4. Aciliyet yaratılır: "Bugün ödenmezse yük limanda kalır", "telefonla arama, toplantıdayım" gibi.

FBI'ın 2026 tarihli uyarısı, taklit alan adlarının tipik biçimlerini sayar: ücretsiz e-posta hizmetlerinde açılmış ve firma adını taklit eden hesaplar, fazladan noktalama işareti eklenmiş alan adları, farklı uzantılar (ör. .gov yerine .com ya da .us), eklenmiş ön ya da son ekler ve harf hataları. Saldırganlar internet üzerinden arama (VoIP) ve kısa ömürlü telefon numaraları da kullanır.

Korunmak için

- **Banka bilgisi değişikliğini e-postayla kabul etmeyin.** FBI'ın önerisi, talepleri bağımsız ikinci bir kanaldan doğrulamaktır. Bize göre bu kanal, e-postadaki numara değil, daha önce bildiğiniz ve kayıtlarınızda olan telefon numarasıdır.
- **Yazılı bir prosedür koyun.** Deneyimimize göre en etkili önlem, banka bilgisi değişikliğinin iki kişinin onayı ve sesli teyit olmadan sisteme girilmemesidir. Proforma faturaya ya da sözleşmeye "banka bilgilerimiz yalnız imzalı yazı ve telefon teyidiyle değişir" maddesi eklemek de karşı tarafı uyarır.
- **Unvanla hesap sahibini karşılaştırın.** Yeni IBAN'ın sahibi faturadaki unvanla aynı değilse ya da hesap bambaşka bir ülkedeyse durun.
- **E-posta hesaplarınızı koruyun.** Çok faktörlü doğrulamayı açın. FBI, posta kutusunda sizin eklemediğiniz yeni ya da açıklanamayan kuralların (ör. belirli e-postaları otomatik yönlendiren ya da silen kuralların) bir ele geçirme belirtisi olduğunu vurgular.
- **Kendi müşterilerinizi de uyarın.** Bize göre faturalarınıza ve e-posta imzanıza "banka bilgilerimiz değişmez; değiştiğini söyleyen bir mesaj alırsanız bizi bilinen numaradan arayın" notu eklemek, sizin adınıza yapılacak bir saldırıyı da zorlaştırır.

Sahte forwarder, sahte taşıyıcı ve sahte takip sayfası

Deneyimimize göre sahte bir forwarder ya da taşıyıcının ilk işareti fiyattır: piyasanın belirgin biçimde altında bir teklif ve buna eşlik eden ön ödeme isteği. Ücretsiz bir e-posta adresi, sabit bir adresin ya da telefonun olmaması, banka hesabının teklif veren firmadan farklı bir unvana ait olması ve kimin adına belge düzenleneceğinin belirsiz kalması da dikkat edilmesi gereken işaretlerdir. Forwarder seçerken sorulacak genel sorular Forwarder nasıl seçilir? bölümünde; burada yalnız kimlik doğrulamaya odaklanıyoruz.

Türkiye'de kamuya açık doğrulama yolları

Kontrol	Ne görürsünüz?	Dayanak
Belgelerdeki zorunlu bilgiler	Tacir, ticari mektuplarında ve belgelerinde sicil numarasını, ticaret unvanını, işletme merkezini ve internet sitesi yükümlülüğü varsa tescilli site adresini göstermek zorundadır. Bu bilgiler şirketin internet sitesinde de yayımlanır. Eksiklik tek başına dolandırıcılık kanıtı değildir, ama sormak için yeterli bir nedendir.	TTK md. 39
Vergi levhası	Karşı tarafın gönderdiği elektronik vergi levhasını, levhadaki vergi kimlik numarası ve onay kodu ile Gelir İdaresi Başkanlığı'nın doğrulama hizmetinden kontrol edebilirsiniz. Levha güncel değilse ya da mükellef işi bırakmışsa bu da görünür.	408 sıra no.lu VUK Genel Tebliği

Kontrol	Ne görürsünüz?	Dayanak
Ticaret Sicili Gazetesi	Ticaret unvanı, MERSİS numarası ya da sicil numarasıyla kuruluş, adres değişikliği, yetkili değişikliği ve sermaye ilanlarına ulaşılır. Sorgulama Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin resmî sisteminden, TOBB'un gazete ve unvan sorgulama sayfasından ya da e-Devlet'ten yapılabilir.	Ticaret Sicili Gazetesi
MERSİS numarası	Ticaret Bakanlığı'nın Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'nde her işletmeye verilen 16 haneli numaradır. Belgedeki numara ile sicil gazetesindeki kaydın aynı firmayı gösterdiğini kontrol edin.	MERSİS
TİO yetki belgesi	Taşıma işleri organizatörlüğü yapacakların TİO yetki belgesi alması zorunludur. Belgenin bir kopyasını isteyin; üzerindeki unvan ve vergi numarası diğer kayıtlarla aynı olmalı ve belge süresi içinde olmalıdır.	Taşıma İşleri Organizatörlüğü Yönetmeliği md. 5
Uluslararası üyelik	FIATA, sitesinde bir üye rehberi (Members Directory) yayımlar. Üyelik bir yetki belgesi değildir; yalnız firmanın hangi meslek kurallarına bağlı olduğunu gösterir.	FIATA

Bu kontroller "firma var mı?" sorusunu cevaplar, "karşımdaki gerçekten o firma mı?" sorusunu değil. Dolandırıcılar gerçek ve kayıtlı bir firmanın adını kullanabilir. Bu yüzden bize göre son adım her zaman, sicildeki ya da firmanın resmî sitesindeki iletişim bilgilerinden firmayı arayıp teklifi ve banka hesabını teyit etmektir.

Sahte takip sayfaları

Bir e-posta ya da mesajla gelen "yükünüzü takip edin" bağlantısı, kimlik bilgisi ya da ödeme bilgisi toplamak için kurulmuş bir sayfaya gidebilir. Bize göre güvenli yol, takip için bağlantıya tıklamamak, taşıyanın resmî sitesine adresi kendiniz yazarak girmektir. Şüphelendiğiniz bir alan adını Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi'nin (USOM) herkese açık zararlı bağlantılar listesinde sorgulayabilir, listede yoksa USOM'a bildirebilirsiniz.

Sahte konşimento, belge sahteciliği ve yanlış beyan

Konşimento malı temsil ettiği için sahteciliğin en değerli hedeflerinden biridir. Bir P&I kulübünün 2015 tarihli uyarısı, sahte ve yetkisiz konşimentoların arttığını ve iki örnek olay aktarır:

- Yetkisiz bir acentenin, kaptan adına ve onun bilgisi dışında, diğer bilgileri gerçeğiyle aynı olan "temiz" bir konşimento düzenlemesi,
- Bir bankaya, armatörün yetkilendirdiği setle hiç uyuşmayan bir konşimento setinin sunulması.

Uyarı, zincir satışta bedeli ödemediği için orijinal konşimentoyu elinde tutmayan bir ara satıcının bulunduğu durumu da risk olarak anar.

Aynı uyarı, FIATA'nın da üyelerini konşimento "klonlamasına" karşı uyardığını not eder. Kulübün önerileri: varışta orijinal konşimento ibrazında ısrar etmek, charter partide LOI kabul etmeyi taahhüt etmemek, yeni ve tanınmayan kiracılar için genişletilmiş durum tespiti yapmak ve bir düzensizlik fark edildiğinde hemen P&I kulübüne başvurmak.

Yük ilgilisi için bize göre en pratik kontrol şudur: konşimento numarasını, gemiyi, seferi ve tarihleri taşıyanın resmî kanalından doğrulayın. Bunu yaparken iletişim bilgisini belgeden ya da e-postadan değil, taşıyanın resmî sitesinden kendiniz bulun.

Sahtecilik her zaman sahte kâğıt anlamına gelmez; gerçek bir belgenin içeriği de gerçeğe aykırı olabilir. Konşimentonun bilerek geriye tarihlenmesi, hasarlı yük için LOI karşılığında temiz konşimento düzenlenmesi ve menşei gizlemek için yükleme limanının switch konşimentoda değiştirilmesi bu türdendir. Ayrıntılar Konşimento uygulamada sayfasında. Elektronik konşimentoda belgenin kontrolü bir platform kaydına bağlıdır; bize göre bu, kopyalama ve aynı anda iki set dolaşması riskini azaltır. Çerçeve için Dijital lojistik ve elektronik konşimento (eBL) sayfasına bakın.

Yanlış beyan

Malın cinsini, miktarını ya da ağırlığını belgelerde gerçeğe aykırı göstermek, kimi zaman navlunu ya da vergiyi düşürmek, kimi zaman tehlikeli bir yükü gizlemek için yapılır. TTK md. 1145'e göre taşıtan ve yükleten eşya hakkında tam ve doğru beyanda bulunmakla yükümlüdür ve yanlış beyandan doğan zarardan taşıyana karşı sorumludur. Lahey-Visby Kuralları da yükleteni beyan ettiği işaret, sayı, miktar ve ağırlığın doğruluğunu garanti etmiş sayar (md. III(5)). Tehlikeli maddede yanlış ya da eksik beyanın sonuçları için Yanlış veya eksik beyanın sonuçları bölümüne bakın.

Sahte alıcı ve sahte tedarikçi: ödemeden ve sevkiyattan önce doğrulama

Deneyimimize göre sahte alıcının tipik görünümü; ilk siparişte yüksek hacim, fiyata itiraz etmeme, ama ödeme güvencesine direnmedir. Açık hesap ya da ödemeden önce belgelerin gönderilmesi istenir; yükün telex release ya da seawaybill ile, yani orijinal konşimento beklenmeden serbest bırakılması için baskı yapılır. Sahte tedarikçide ise tablo tersinedir: yalnız peşin ödeme, gerçek bir üreticinin sitesini taklit eden yeni bir alan adı ve faturadaki unvandan farklı bir unvana ait banka hesabı.

Adım	Türkiye'deki firma	Yurt dışındaki firma
Kayıt	Ticaret Sicili Gazetesi ve MERSİS kaydı	Firmanın kayıtlı olduğu ülkenin resmî şirket sicili; birçok ülkede çevrimiçi sorgulanabilir
Vergi	E-vergi levhasının onay kodu ile doğrulanması	Ülkenin vergi numarası doğrulama hizmeti, varsa
İletişim	Sicildeki adres ve telefondan, e-postadaki bilgiden bağımsız olarak arama	Aynı ilke: iletişim bilgisini resmî sicilden ya da resmî siteden bulun
Banka	IBAN sahibinin unvanı faturadaki unvanla aynı mı?	Hesap firmanın kayıtlı olduğu ülkede ve firmanın adına mı?
Ödeme güvencesi	Güven oluşmadan açık hesap yerine akreditif ya da vesaik mukabili gibi bir güvence. Yöntemlerin risk sırası Risk merdiveni bölümünde.	
Teslim yöntemi	Ödeme güvence altına alınmadan yükü orijinal konşimento aranmadan teslim ettiren bir yöntem seçmeyin. Seçim için konşimento sayfasındaki karar tablosuna bakın.	

Tedarikçi riskini genel olarak değerlendirmek, tek kaynağa bağlı kalmamak ve tedarikçiyi puanlamak için Tedarikçi riski ve çoklu kaynak bölümüne bakabilirsiniz.

Yük hırsızlığı, kimlik taklidi ve sahte navlun ilanları

FBI'ın 30 Nisan 2026 tarihli uyarısı, ABD ve Kanada'da karayolu taşımacılığındaki aracılık süreçlerini hedefleyen siber destekli yük hırsızlığını anlatır. Kayıp rakamları sosyal medya sayfasının güvenlik bölümünde veriliyor. Burada

işleyişe bakıyoruz, çünkü aynı yöntemler başka pazarlara da kolayca taşınabilir:

- **Hesapların ele geçirilmesi:** Taşıyıcı sözleşmesi ya da olumsuz yorum bildirimi gibi görünen bağlantılara tıklandığında uzaktan yönetim yazılımı kurulur ve saldırgan aracı ya da taşıyıcının sistemlerine fark edilmeden erişir.
- **Sahte yük ilanları:** Ele geçirilen taşıyıcı hesaplarıyla yük platformlarına on binlerce sahte yük ilanı verilir. Teklif veren taşıyıcılara zararlı sözleşme dosyaları gönderilir.
- **Çifte aracılık (double brokering):** Gerçek bir yük, ele geçirilen taşıyıcının yetkisiyle alınır ve durumdan tam haberdar olmayan şoförlere devredilir. Konşimento değiştirilir, varış yeri değiştirilir; yük aktarılarak satılır.
- **Taşıyıcı kimliğinin çalınması:** Taşıyıcının resmî kayıtlardaki iletişim ve sigorta bilgileri değiştirilir. Taşıyıcı çoğu zaman durumu, aracılar hiç kabul etmediği yükleri sorduğunda öğrenir.

FBI'ın önerileri: yükü vermeden önce talebi ve teslim alacak aracı bağımsız ikinci bir kanaldan doğrulamak; tanıdık bir ada ya da e-posta adresine tek başına güvenmemek; şoförün ehliyetini, aracın ve plakanın fotoğrafını ve iletişim bilgilerini kayda geçirmek; beklenmeyen yük sorgularını ve şüpheli indirme bağlantılarını bir uyarı işareti saymak.

Bize göre aynı ilke deniz yolunda da geçerlidir. Konteyneri çekmek için gereken bilgi (ordino, serbest bırakma numarası ya da PIN), son dakika e-postasıyla değişen bir teslim adresi ya da yeni bir kamyoncu, yükü serbest bırakmadan önce sesli teyit gerektirir. Depo ve terminale de "teslim bilgisindeki değişiklikler bilinen bir numaradan teyit edilmeden uygulanmaz" talimatı vermek bu riski azaltır.

Olay anında ne yapılır? İlk saatler

Ödeme yönlendirmede en kritik değişken zamandır. IC3, sahte bir havaleyi fark ettiğinizde hemen bankanızla iletişime geçmenizi ve paranın geri çağrılmasını (recall) istemenizi önerir. ABD verisine göre IC3'ün bankalarla yürüttüğü hızlı müdahale süreci 2025'te bildirilen 3.900 olayda yaklaşık 1,16 milyar dolarlık transferin 679 milyon dolarlık kısmını, yani yaklaşık %58'ini dondurabildi. Bu bir ABD süreci; ama erken davranmanın neden önemli olduğunu gösteriyor.

1. **Bankanızı hemen arayın.** Havalenin geri çağrılmasını ve karşı bankaya bildirim yapılmasını isteyin. Saat kaybetmeyin; bankanın talep ettiği yazılı belgeleri hazırlayın.
2. **Delilleri koruyun.** E-postaları silmeyin. Tam başlık bilgisini (header), faturaları, dekontları ve yazışmaların ekran görüntülerini saklayın. İnternetteki verilerin e-noter aracılığıyla tespit ettirilmesi de mümkündür.
3. **Suç duyurusunda bulunun.** Başvuru Cumhuriyet başsavcılığına dilekçeyle ya da bizzat ifade vererek yapılabilir; emniyet ve jandarmanın siber suçlarla mücadele birimlerine de başvurulabilir. Bulunduğunuz yerdeki savcılığa verilen dilekçe yetkili savcılığa gönderilir. Dilekçede olayın tarihini, ayrıntılarını ve delilleri yazın.
4. **Zararlı alan adını bildirin.** Sahte site ya da bağlantıyı USOM'un ihbar formuyla bildirin.
5. **Hesaplarınızı güvenceye alın.** Parolaları değiştirin, çok faktörlü doğrulamayı açın, posta kutusundaki yönlendirme ve silme kurallarını ve açık oturumları kontrol edin. Bize göre bu adımı BT ekibiniz ya da hizmet sağlayıcınızla birlikte yapın.

6. **İlgilileri bilinen kanaldan haberdar edin.** Karşı tarafa, adı kullanılan firmaya, yük hâlâ yoldaysa taşıyıcıya ve forwarder'a (yük serbest bırakılmasın diye) ve sigortacınıza haber verin. Adı taklit edilen bir kuruluşsa, FIATA'nın yaptığı gibi kuruluşun kendisi de sahte e-postanın tam başlık bilgisiyle bildirilmesini ister.
7. **Ödeme ABD'deki bir hesaba gittiyse** IC3, kayıp tutarı ne olursa olsun işlem ayrıntılarıyla birlikte www.ic3.gov üzerinden bildirim yapılmasını önerir.

Kurum içi önlemler: kısa kontrol listesi

Aşağıdaki liste kaynaklardaki önerileri ve deneyimimizi bir araya getirir; her şirket kendi büyüklüğüne göre uyarlamalıdır.

Önlem	Neyi önler?	Kimin işi?
Banka bilgisi değişikliği için yazılı prosedür: iki kişi onayı ve bilinen numaradan sesli teyit	Ödeme yönlendirme	Finans
Yeni tedarikçi, müşteri ve forwarder için açılış kontrolü: vergi levhası, sicil gazetesi, gerekiyorsa TİO yetki belgesi, bağımsız telefon teyidi	Sahte firma	Satın alma, satış, operasyon
E-posta güvenliği: çok faktörlü doğrulama, yönetici yetkisinin sınırlı tutulması, posta kutusu kurallarının düzenli kontrolü	Hesap ele geçirme	BT
Konşimento ve belgelerin taşıyanın resmî kanalından doğrulanması	Sahte belge	Operasyon, dış ticaret
Yük teslim prosedürü: şoför, araç ve plaka bilgisinin kaydı; son dakika değişikliklerinde sesli teyit	Yük hırsızlığı	Operasyon, depo
Kısa eğitim: FIATA'nın önerdiği "dur, değerlendir, işaretle, üst kademeye bildir" (S.A.F.E.: Stop, Assess, Flag, Escalate) yaklaşımı gibi basit bir kural	Hepsi	İnsan kaynakları, yöneticiler
Olay planı: kimin, hangi sırayla aranacağı (banka, hukuk, BT, sigorta) önceden yazılı	Zaman kaybı	Yönetim

Rehberde nereden devam edilir?

- Sosyal medyada sahte hesaplar ve dijital ayak izi: Lojistikte sosyal medya: güvenlik
- Forwarder seçerken sorulacaklar: Freight forwarder nedir?
- Tarih, şerh ve switch kuralları: Konşimento uygulamada
- Ödeme güvencesi ve akreditif: Ödeme yöntemleri ve akreditif
- Orijinal konşimento olmadan teslim ve LOI: Orijinal konşimento olmadan teslim: LOI ve banka teminatı
- Tedarikçi riski: Satın alma ve tedarikçi seçimi
- Elektronik belgeler: Dijital lojistik ve elektronik konşimento (eBL)

Bu konu hangi derslerde işleniyor?

Ders haritamızda dış ticaret ve lojistik dolandırıcılığı için ayrı bir başlık yok. Konuya en yakın kartlar emniyet ve güvenlik (ISPS, tedarik zinciri güvenliği) ile dış ticaret işlemleri; bu derslerin hepsinin dolandırıcılığı ayrıca işlediğini

söyleyemeyiz. Birkaç örnek:

- Irish International Freight Association (FIATA akrediteli) — FIATA Diploma in Freight Forwarding (sertifika) — Safety & Security
- University of Piraeus — M.Sc. in Shipping (yüksek lisans) — Safety and Security in Shipping Operations
- KTO Karatay Üniversitesi — Uluslararası Ticaret ve Lojistik (lisans) — Supply Chain Management in International Trade (01140003), ders içi konu
- Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi — Dış Ticaret (ön lisans) — İthalat ve İhracat İşlemleri (TİC208U)
- ICC Academy — ICC Global Trade Certificate (sertifika) — Introduction to Cross Border Trade

Kendinizi test edin

1. Uzun süredir çalıştığınız tedarikçiden, her zamanki adresinden "yıl sonu denetimi nedeniyle banka hesabımız değişti" diye bir e-posta geldi. E-posta gerçek adresten geldiğine göre ödeme yapabilir misiniz? *(Cevap: Hayır. Hesap ele geçirilmiş olabilir. Değişikliği, kayıtlarınızdaki bilinen numaradan arayarak sesli teyit etmeden uygulamayın.)*
2. Bir forwarder'ın Ticaret Sicili Gazetesi kaydı ve geçerli vergi levhası var. Teklifin gerçekten o firmadan geldiğini kanıtlar mı? *(Cevap: Hayır. Bu kayıtlar firmanın var olduğunu gösterir; dolandırıcı gerçek bir firmanın adını kullanıyor olabilir. Firmayı sicildeki iletişim bilgilerinden arayıp teyit edin.)*
3. Alıcı, ilk siparişte ödemeyi "mal varınca" yapacağını ve yükün telex release ile hemen serbest bırakılmasını istiyor. Risk nedir? *(Cevap: Orijinal konşimento aranmadan teslim edilen yük üzerindeki güvencenizi kaybedersiniz. Güven oluşana kadar akreditif ya da vesaik mukabili gibi bir güvence ve orijinal konşimento kullanın.)*
4. Sahte bir IBAN'a havale yaptığınızı fark ettiniz. İlk yapılacak iş nedir? *(Cevap: Bankanızı hemen arayıp havalenin geri çağrılmasını istemek. Delilleri korumak ve suç duyurusu bunu izler.)*

Sık sorulan sorular

BEC (iş e-postası dolandırıcılığı) nedir?
Gerçek bir firmanın e-posta hesabının ele geçirilmesi ya da taklit edilmesiyle, ödemenin dolandırıcının hesabına yönlendirilmesidir. FBI'ın internet suçları şikâyet merkezi IC3, bu türü tedarikçilerle çalışan ve düzenli havale yapan işletmeleri hedefleyen bir dolandırıcılık olarak tanımlar.

Bir firmanın gerçekten var olduğunu Türkiye'de nasıl kontrol ederim?
Ticaret Sicili Gazetesi'nde unvan, MERSİS ya da sicil numarasıyla kayıtlarına bakabilir, e-vergi levhasını onay kodu ile Gelir İdaresi'nin doğrulama hizmetinden kontrol edebilirsiniz. Taşıma işleri organizatörlüğü yapan bir firmadan TİO yetki belgesinin kopyasını isteyin. Sonra firmayı sicildeki iletişim bilgilerinden arayarak teklifin ondan geldiğini teyit edin.

FIATA üyeliği firmanın güvenilir olduğunu gösterir mi?

Tek başına göstermez. FIATA üye rehberi firmanın bir meslek kuruluşuna bağlı olduğunu gösterir, ama bir yetki belgesi değildir. Türkiye'de taşıma işleri organizatörlüğü için yasal şart TİO yetki belgesidir.

Parayı sahte hesaba gönderdim; geri alabilir miyim?

Garanti yoktur, ama şans en çok ilk saatlerde vardır. Hemen bankanızı arayıp havalenin geri çağrılmasını isteyin. ABD'de IC3'ün bankalarla yürüttüğü süreçte 2025'te bildirilen transferlerin yaklaşık %58'i dondurulabildi. Ardından delilleri koruyun ve savcılığa suç duyurusunda bulunun.

Sahte bir takip sitesini ya da e-postayı nereye bildiririm?

Zararlı alan adlarını Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi'ne (USOM) ihbar formuyla bildirebilirsiniz. Adı taklit edilen firmaya ya da kuruluşa da e-postanın tam başlık bilgisiyle haber verin. Maddi kayıp varsa savcılığa suç duyurusu ayrıca gerekir.

KAYNAKLAR

FBI IC3 — 2025 IC3 Annual Report (BEC şikâyet ve kayıpları; geri çağırma önerisi ve FFKC sonuçları) — https://www.ic3.gov/AnnualReport/Reports/2025_IC3Report.pdf
Adams and Reese — FBI 2025 raporu özeti (BEC rakamlarının teyidi) — https://www.adamsandreese.com/the-ledger/fbi-releases-2025-internet-crime-report-key-takeaways-for-the-payments-industry
FBI IC3 — Cyber-Enabled Strategic Cargo Theft Surging (PSA, 30.04.2026) — https://www.ic3.gov/PSA/2026/PSA260430
FIATA — Scam alert: beware of fraudulent emails (25.07.2025; S.A.F.E., üye rehberi) — https://fiata.org/n/scam-alert-beware-of-fraudulent-emails/
Standard Club — Fraudulent bills of lading (27.01.2015) — https://standard-club.com/knowledge-news/web-alert-fraudulent-bills-of-lading-264
Ticaret Bakanlığı (Aydın Ticaret İl Müdürlüğü) — 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu metni (md. 39, 1145) — https://aydin.ticaret.gov.tr/data/5d91fe5b13b876a92027f370/6102%20Say%C4%B1l%C4%B1%20T%C3%BCrk%20Ticaret%20Kanunu.pdf
legislation.gov.uk — Carriage of Goods by Sea Act 1971, Ek: Lahey-Visby Kuralları md. III — https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1971/19/schedule/crossheading/3/enacted/data.pdf
Gelir İdaresi Başkanlığı — 408 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (vergi levhası, onay kodu ve doğrulama) — https://www.gib.gov.tr/node/88655/pdf
Alomaliye — Vergi levhası sorgulama (e-Devlet ve Dijital Vergi Dairesi; onay kodu ile doğrulama) — https://www.alomaliye.com/2022/08/08/vergi-levhasi-sorgulama/?noamp=mobile
FFK Partner Hukuk — Ticaret Sicili Gazetesi nasıl sorgulanır? (2026) — https://www.ffkpartnerhukuk.com.tr/ticaret-sicili-gazetesi-nasil-sorgulanir-2026-guncel-rehber-sirket-bilgileri-ilanlar-ve-ticaret-sicili-gazetesi-sorgulama/
Halkbank — MERSİS no nedir, nasıl sorgulanır? — https://www.halkbank.com.tr/tr/blog/mersis-no-nedir
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı — Taşıma İşleri Organizatörlüğü Yönetmeliği (RG 27.08.2022, md. 5) — https://uhdgm.uab.gov.tr/uploads/undefined/tio-yonetmelik.pdf
Kadim Hukuk — Bilişim suçları nereye şikâyet edilir? (2026; savcılık, kolluk, e-noter) — https://kadimhukuk.com.tr/makale/bilisim-suclari-nereye-sikayet-edilir/
Webtekno — Bir sitenin dolandırıcı olup olmadığını anlama (USOM zararlı bağlantılar listesi ve ihbar formu, 28.06.2025) — https://www.webtekno.com/bir-sitenin-dolandirici-olup-olmadigini-anlama-h159404.html

Bu rehber eğitim amaçlıdır ve yazarın kişisel görüşlerini yansıtır; çalıştığı ya da daha önce çalıştığı kurumların görüşü değildir. Sözleşme, gümrük ve finans kararlarında güncel resmî kaynaklara ve uzmanlara başvurun. Incoterms® Uluslararası Ticaret Odası'nın (ICC) tescilli markasıdır.

© 2026 Özgür Konakcı · ozgurkonakci.com. Bu belge, kaynak (ozgurkonakci.com) gösterilerek eğitim amaçlı paylaşılabilir ve çoğaltılabilir; ticari amaçla kullanılamaz.